

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาสังคมศึกษา ๕ รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙

นายภัทรพงศ์ นาสะอ้าน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนสตรีศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ ● ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต ● ลักษณะภูมิประเทศ

- การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่อง และ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้น ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ ทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้		
--	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศ ของทวีปอเมริกาเหนือ

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทำไมสหรัฐอเมริกาจึงมีอิทธิพลต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มากกว่าประเทศอื่น ๆ ในทวีปอเมริกาเหนือ

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทาง ภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ทักษะการสำรวจค้นหา	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	
--	--

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ
3. ครูจัดกิจกรรมเกม “ที่นี่ที่ไหน” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูนำ PPT การใบ้คำจากรูปภาพปริศนา มาให้นักเรียนทายชื่อประเทศ สถานที่ หรือลักษณะภูมิประเทศที่อยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ พร้อมทั้งระบุตำแหน่งของสถานที่ดังกล่าวบนแผนที่ที่อยู่ในหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 ให้ถูกต้อง (เช่น ภาพสุนัขพันธุ์แลบราดอร์กำลังคาบสมุด หมายถึงการใบ้คำถึงคาบสมุทรแลบราดอร์, ภาพดอกแค-ทุ่งนา-นักร้องชื่อตา เอ็นโดฟิน หมายถึงการใบ้คำถึงประเทศแคนาดา ฯลฯ ภายในระยะเวลาภาพละไม่เกิน 2 นาที ใครตอบได้ ถูกต้องและรวดเร็วที่สุดถือเป็นผู้ชนะ
4. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพและคำถาม (Big Question) หน้าหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 แล้วร่วมกันอภิปรายเชื่อมโยงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาพ คำถาม และกิจกรรมเกม “ที่นี่ที่ไหน” ดังกล่าว

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความสำคัญของการศึกษาทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ จากกิจกรรม “ที่นี่ที่ไหน” จากขั้นนำที่ผ่านมา ประกอบการใช้แผนที่แสดงเขตการปกครองของทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 แล้วตั้งประเด็นคำถาม ต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ เช่น
 - แอปเปิลวอชิงตันที่รู้จักกันในประเทศไทยมาจากสหรัฐอเมริกา จริงหรือไม่
 - ปูอะแลสกาเกี่ยวข้องกับรัฐอะแลสกาหรือไม่
2. ให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ

ที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศ เพื่อค้นหาคำตอบ โดยครูแบ่งนักเรียน ออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ตามลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ ได้แก่

- เขตกลุ่มเทือกเขาด้านทิศตะวันตก
- บริเวณที่ราบต่ำรอบอ่าวฮัดสัน
- ที่ราบเกรตเพลนส์
- บริเวณที่ราบต่ำรอบอ่าวฮัดสัน
- บริเวณที่สูงและภูเขาด้านทิศตะวันออก
- ที่ราบลุ่มน้ำและที่ราบชายฝั่งทะเล
- เกาะและหมู่เกาะ

จากนั้นครูนำแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ มาให้แต่ละกลุ่มนำไปศึกษาและร่วมกันตั้งประเด็นคำถามจากแผนที่ที่แต่ละกลุ่มได้รับ กลุ่มละ 1 คำถาม โดยคำถามจะต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งและลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือกับกิจกรรมของประชากรในทวีป ซึ่งครูอาจทำการแนะนำเพิ่มเติม เช่น

- 1) ลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือส่งผลต่อกิจกรรมของคนในทวีปอย่างไร
- 2) ปัจจัยใดที่ทำให้ลักษณะทั่วไปของทวีปอเมริกาเหนือแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน
- 3) ทวีปอเมริกาเหนือมีลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นแตกต่างจากทวีปอื่นอย่างไร
- 4) ทวีปอเมริกาเหนือมีลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยบ้างหรือไม่ อย่างไร

(เช่น แกรนด์แคนยอนในสหรัฐอเมริกาที่บอบบ์หลวงที่จังหวัดเชียงใหม่ มีกระบวนการเกิดเหมือนกันหรือไม่)

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. จากประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ในขั้นที่ 1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือตามเขตภูมิประเทศที่กลุ่มรับผิดชอบ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งแต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาและตอบประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์จากขั้นที่ 1 ด้วย
2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ครูให้นักเรียนใช้สมาร์ทโฟนส่องดู QR Code เรื่อง ทะเลทรายเปียซซ์ที่สวยงามที่สุดในโลก จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 ประกอบการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเพิ่มเติม
3. ครูให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามจากข้อมูลลักษณะภูมิประเทศตามประเด็นหัวข้อที่กลุ่มของตนเองรับผิดชอบ กลุ่มละ 10 คำถาม
4. ครูนำจิ๊กซอว์แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือที่มีรูปภาพสถานที่สำคัญของทวีปอเมริกาเหนือซ่อนอยู่ด้านหลัง มาประกอบการวิเคราะห์พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลของนักเรียน ผ่านการทำ กิจกรรม “บอกใบ้ทายภาพ”
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม โดยครูให้นักเรียนถามคำถามกลุ่มอื่น หากตอบถูกต้องสามารถเปิดป้ายตามจิ๊กซอว์แผนที่ที่ครูเตรียมมาได้ และได้ตอบคำถามข้อต่อไปเรื่อยๆ มีคะแนนข้อคำถามละ 1 คะแนน จนสามารถเห็นภาพที่ซ่อนอยู่และทายได้ว่าเป็นภาพอะไร จะได้รับคะแนนพิเศษ เพิ่มอีกภาพละ 5 คะแนน จากนั้นสมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน

ชั่วโมงที่ 3

6. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติมผ่านการทำใบงานที่ 11.1 เรื่อง ทำเลที่ตั้ง ขนาดอาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำ เพิ่มเติม
7. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - จากตำแหน่งที่ตั้งและลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศของทวีปอย่างไร

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิต หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ก่อนเรียน - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	- ตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
9.2 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด	- ตรวจใบงานที่ 11.1	- ใบงานที่ 11.1	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

อาณาเขต และลักษณะ ภูมิประเทศของทวีป อเมริกาเหนือใต้			
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม

และเครื่องมืออื่น ๆ

- 4) ใบงานที่ 12.1 เรื่อง ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.1

เรื่อง ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง

ตอนที่ 1 : ระบุที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ที่กำหนด โดยนำหมายเลขหน้าข้อมาใส่ลงในแผนที่ให้สัมพันธ์กัน

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ

Projection: Lambert Conformal Conic

COPYRIGHT © Aksorn Charoen Tat ACT. Co., Ltd.

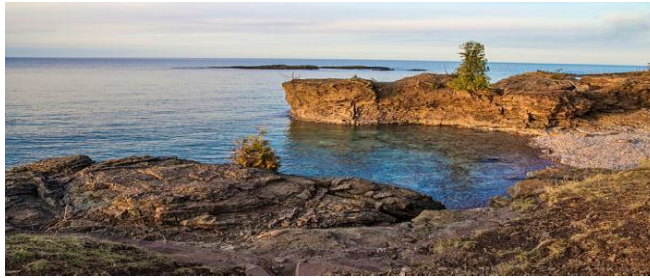

1. ชื่อภาพ : เทือกเขาร็อกกี
บริเวณที่พบ

.....
.....

ลักษณะภูมิลักษณะ

.....

2. ชื่อภาพ : ทะเลสาบซูพีเรีย
บริเวณที่พบ

.....
.....

ลักษณะภูมิลักษณะ

.....

3. ชื่อภาพ : ที่ราบเกรตเพลนส์

บริเวณที่พบ

.....
.....

ลักษณะภูมิลักษณะ

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่ เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและ	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ ● ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้น ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ ทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้		
---	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

5. คำถามหลัก (Big Question)

- เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาเหนือจึงมีทั้งทะเลทรายและธารน้ำแข็ง

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับ ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือ ที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยเบื้องต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิด เช่น
 - นักเรียนคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ
4. ครูจัดกิจกรรมใช้กิจกรรมเกม “ไปปั๊ปปะปั๊ปปะ” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากชั่วโมงที่แล้ว) จับคู่บัตรภาพพืชพรรณกับลักษณะภูมิอากาศ จำนวน 5 ภาพ ภายในระยะเวลา กลุ่มละ 1 นาที มีคะแนนภาพละ 1 คะแนน โดยเมื่อครบตามกำหนดระยะเวลา ครูทำการบอกคะแนนที่แต่ละกลุ่มได้ แต่ยังไม่เฉลยคำตอบ จากนั้นครูสรุปผลกิจกรรมและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ จากกิจกรรม “ไปปั๊ปปะปั๊ปปะ” จากขั้นนำที่ผ่านมา ประกอบการใช้แผนที่แสดงเขตภูมิอากาศของทวีป อเมริกาเหนือ (แบบแคปเป็น-ไกเกอร์ ปรับปรุง) จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับ ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เช่น

- หากนักเรียนมีโอกาสได้ไปเรียนต่อที่ฮาร์วาร์ดในช่วงเดือนตุลาคม จะต้องเตรียมตัวอย่างไร
- จากกรณีทีสโมสริเวอร์พูลจะมุ่งหน้าสู่อเมริกาโดยเป็นส่วนหนึ่งของปริซิชั่น ฤดูกาล 2019-20

ในการเตรียมตัวช่วงเดือนกรกฎาคม โดยจะลงเล่น 3 เกม ในสนามที่บอสตัน นิวยอร์ก และอินดีแอนา นักเรียนคิดว่า นักฟุตบอลจะต้องปรับตัวอย่างไรเพื่อให้พร้อมต่อการแข่งขันดังกล่าว

2. ให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อค้นหาคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม เช่น

- 1) ทำไมทวีปอเมริกาเหนือจึงมีเขตภูมิอากาศที่หลากหลาย
- 2) ลักษณะภูมิอากาศส่งผลต่อพืชพรรณในทวีปอย่างไร
- 3) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน
- 4) ทวีปอเมริกาเหนือมีลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณที่โดดเด่นอย่างไร
- 5) พื้นที่ใดของทวีปอเมริกาเหนือที่มีลักษณะภูมิอากาศหรือพืชพรรณธรรมชาติที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย อย่างไร

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูแบ่งกลุ่ม โดยให้นักเรียนจับฉลากเลือกเขตภูมิอากาศฯ จากบัตรภาพในกิจกรรมเกม “ไปปั๊บบ่บ” ให้ได้จำนวน 5 กลุ่ม ตามเขตภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ได้แก่

- ภูมิอากาศเขตร้อน
- ภูมิอากาศเขตแห้งแล้ง
- ภูมิอากาศเขตอบอุ่น
- ภูมิอากาศเขตขั้วโลก
- ภูมิอากาศเขตหนาว

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และให้สอดคล้องกับ 3 ประเด็น คือ ปัจจัยควบคุมภูมิอากาศ เขตภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติที่พบ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

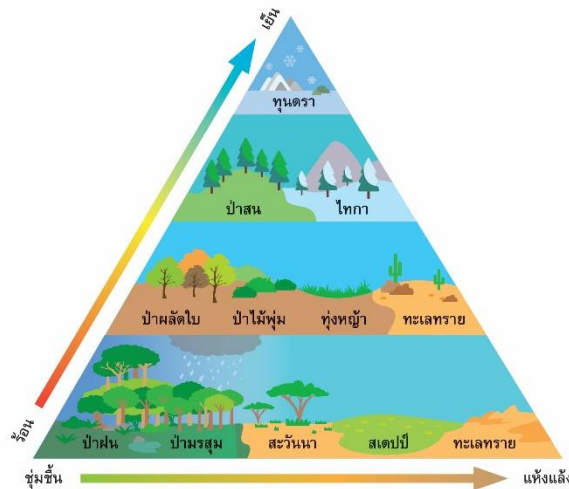
ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลประกอบการใช้แผนที่เขตภูมิอากาศที่ครูเตรียมมา พร้อมโยงลูกศรแสดงตำแหน่งและข้อมูลที่พบในบริเวณเขตภูมิอากาศดังกล่าวจนครบทั้ง 5 เขต
2. สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 12.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ
4. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - พืชพรรณธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศอย่างไร

5. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูอาจถามคำถามปลายเปิด หรือให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อเป็นการสรุปความรู้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้			
1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ของทวีปอเมริกาเหนือได้	- ตรวจใบงานที่ 11.2	- ใบงานที่ 11.2	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม	- สังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	- ระดับคุณภาพ 2

การทำงานรายบุคคล	การทำงานรายบุคคล	การทำงานรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 12.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

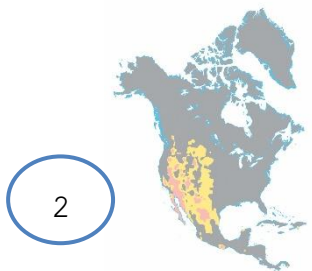
ใบงานที่ 11.2

เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง : อ่านสถานการณ์ที่กำหนด ระบุลักษณะภูมิอากาศ แล้วนำหมายเลขหน้าแผนที่แสดงเขตภูมิอากาศ และรูปภาพแสดงพืชพรรณธรรมชาติมาใส่ในแต่ละข้อให้สัมพันธ์กัน

1

2

3

4

5

นาธาน ริชาร์ด แมนด้า ซาร่า และโจอี้ เป็นนักศึกษาที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ตามเขตภูมิอากาศที่แตกต่างกัน โดยพวกเขาต้องคัดเลือกแผนที่และรูปภาพ เพื่อแบ่งกันศึกษา ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ ตามข้อความดังนี้

นาธาน ศึกษาลักษณะภูมิอากาศที่ได้รับความชื้นจากอิทธิพลของมวลอากาศภาคพื้นสมุทร มีอากาศหนาวเย็น จนทำให้น้ำใต้ดินในระดับตื้นกลายเป็นน้ำแข็ง มีพืชพรรณธรรมชาติ เช่น มอสส์ ไลเคน และหญ้าบางชนิด

แสดงว่านาธานได้ศึกษาลักษณะภูมิอากาศแบบ เขาจึงควรใช้แผนที่หมายเลข..... และใช้รูปภาพหมายเลข.....

ริชาร์ด ศึกษาลักษณะภูมิอากาศที่มีปริมาณฝนรายปีต่ำกว่า 250 มิลลิเมตร โดยพบในเขตร้อนในประเทศเม็กซิโกและดินแดนบางส่วนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีพืชที่สามารถเจริญเติบโตได้น้อย และไม่พบพืชยืนต้นขนาดใหญ่ แสดงว่าริชาร์ดได้ศึกษาลักษณะภูมิอากาศแบบ เขาจึงควรใช้แผนที่หมายเลข..... และใช้รูปภาพหมายเลข.....

แมนด้า ศึกษาลักษณะภูมิอากาศที่มีปริมาณฝนสูง เฉลี่ยเกิน 60 มิลลิเมตรต่อเดือน จากฝนที่เกิดจากการพาความร้อนและฝนภูเขาจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ โดยเป็นเขตที่พืชพรรณธรรมชาติสามารถเจริญเติบโตได้ดี ซึ่งมีทั้งแบบใบเขียวและไม่ผลัดใบ แสดงว่าแมนด้าได้ศึกษาลักษณะภูมิอากาศ..... เธอจึงควรใช้แผนที่ หมายเลข และใช้รูปภาพหมายเลข.....

ซาร่า ศึกษาลักษณะภูมิอากาศที่มีอากาศแห้งในช่วงฤดูร้อน และมีฝนตกหนักในช่วงฤดูหนาว บริเวณชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา และรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐอเมริกา โดยส่วนมากพบพันธุ์ไม้เป็นพืชใบหนาและผิวมัน เช่น ส้ม มะกอก ไม้หนาม แสดงว่าซาร่าได้ศึกษาลักษณะภูมิอากาศแบบ เธอจึงควรใช้แผนที่หมายเลข..... และใช้รูปภาพหมายเลข.....

โจอี้ ศึกษาลักษณะภูมิอากาศบริเวณที่มีอุณหภูมิแตกต่างกันมาก และมีอากาศหนาวจัดบนภูเขาสูง
รวมถึงมีหิมะปกคลุม พบพืชพรรณธรรมชาติเป็นไม้ใหญ่ เช่น เมเปิ้ล โอ๊ก สปรูซ แสดงว่าโจอี้ได้ศึกษาลักษณะ
ภูมิอากาศ..... เขาจึงควรใช้แผนที่หมายเลข..... และใช้รูปภาพ
หมายเลข.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ ● ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ

ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้		
-----------------------------------	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อการพัฒนาของทวีปอเมริกาเหนืออย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูใช้กิจกรรม “ต่อความยาวสาวความยืด” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูนำภาพสินค้าที่มาจากทวีปอเมริกาเหนือ (เช่น ช็อกโกแลต ชีส เนยถั่ว กาแฟ ต้นเมเปิ้ล ฯลฯ) แล้วให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากชั่วโมงที่แล้ว) ร่วมกันอภิปรายว่าสินค้านี้มีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือใดบ้าง โดยกลุ่มใดที่เชื่อมโยงทรัพยากรธรรมชาติได้มากที่สุด จะเป็นผู้ชนะ จากนั้นครูสรุปผลกิจกรรมและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ จากกิจกรรม “ต่อความยาวสาวความยืด” จากขั้นนำที่ผ่านมา แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและ เชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่แสดงระบบแม่น้ำของทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 ตัวอย่างคำถามเช่น
 - แม่น้ำแต่ละสายของทวีปอเมริกาเหนือมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
 - ทำไมโอโซนต้องใช้แร่เอิร์ท
2. ครูใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มตามความสนใจ โดยให้นักเรียน แต่ละคนเลือกภาพตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติทวีปอเมริกาเหนือที่ครูเตรียมไว้ จำนวน 1 ใน 4 ภาพ เพื่อแบ่งกลุ่มตามหัวข้อทรัพยากรธรรมชาติทั้ง 4 ประเภท ซึ่งได้แก่ (ครูดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่า ๆ กัน)
 - แหล่งน้ำ
 - แร่
 - ดิน
 - ป่าไม้และสัตว์ป่า

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อค้นหาคำตอบโดยครูแนะนำเพิ่มเติมเช่น

1) ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศอย่างไร

2) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

3) ทวีปอเมริกาเหนือมีลักษณะทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นแตกต่างจากทวีปอื่นอย่างไร

4. ครูอาจให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คำถาม Geo Question จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 ประกอบการตั้งคำถามทางภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ โดยให้รับผิดชอบกลุ่มละ 1 ประเภทตามภาพ ได้แก่

- แหล่งน้ำ
- แร่
- ดิน
- ป่าไม้และสัตว์ป่า

จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต โดยข้อมูลของแต่ละกลุ่มจะต้องสามารถตอบคำถามทางภูมิศาสตร์และเชื่อมโยงได้ว่าเกี่ยวข้องกับภาพที่ตนเลือกอย่างไร

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน จากนั้นครูเตรียมแผนที่โครงร่างของทวีปอเมริกาเหนือ หรือถ่ายเอกสารแผนที่จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 เพื่อให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบการใช้แผนที่

2. แต่ละกลุ่มนำเสนอแผนที่ของตนเองมาจัดแสดงในรูปแบบ art gallery ทั่วทั้งห้องเรียน และส่งตัวแทนหรือหมุนเวียนกันเพื่อนำเสนอข้อมูล

3. สมาชิกกลุ่มอื่นผลักดันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 12.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ จากนั้นเฉลย วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน
5. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาเหนือแต่ละพื้นที่จึงมีทรัพยากรไม่เหมือนกัน
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูอาจถามคำถามปลายเปิด หรือให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อเป็นการสรุปความรู้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล	- ตรวจใบงานที่ 11.3	- ใบงานที่ 11.3	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากร ธรรมชาติของทวีป อเมริกาเหนือใต้			
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความ ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปร่างทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 12.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.3

เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ตามรูปแบบ
ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

หากนักเรียนเป็นผู้นำในทวีปอเมริกาเหนือและมีนโยบายต้องการนำเสนอทรัพยากรธรรมชาติที่
อุดมสมบูรณ์ของทวีป จะสามารถอธิบายเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติที่มีความโดดเด่นในแต่ละประเภท
ของทวีปอเมริกาเหนือได้อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.3/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการตั้งถิ่นฐาน การกระจายและการเปลี่ยนแปลงประชากรในทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- อธิบายลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประชากรในทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางสังคมในทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางสังคมในทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นเกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
- เห็นคุณค่าของการศึกษาลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น	สารการเรียนรู้จากสื่อ
- ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะประชากร ● การตั้งถิ่นฐานและการกระจายของประชากร ● การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น	สารการเรียนรู้จากสื่อ
- ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม ● เชื้อชาติ ● ภาษา ● ศาสนา ● การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

1. ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางสังคมในทวีปอเมริกาเหนือมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ
2. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประชากร สังคมและวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือ

5. คำถามหลัก (Big Question)

- เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาเหนือจึงมีความหลากหลายทางประชากร สังคม และวัฒนธรรม

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ 3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งได้แก่ ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ และลักษณะทรัพยากร ที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงการกระจายของประชากรในทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 แล้วร่วมกันอภิปรายโดยเบื้องต้นเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและการกระจายของประชากรในทวีป เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิด
4. ครูตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกา เพื่อทำกิจกรรมวิเคราะห์คำถาม “สติมาขาไป” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ และเพื่อเป็นการนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้
 - ครูจัดสถานที่แบ่งโซนห้องเรียนออกเป็นสองส่วน คือส่วนหน้าและส่วนท้าย
 - ครูตั้งคำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นในประเด็น “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” เกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ
 - หากนักเรียนเห็นด้วยให้ก้าวไปข้างหน้า 1 ก้าว หากไม่เห็นด้วยให้ถอยหลัง 1 ก้าว
 - ครูสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม จากลักษณะตำแหน่งการยืนของนักเรียนที่มีความหลากหลาย โดยเชื่อมโยงกับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ จากนั้นครูสรุปผลกิจกรรมและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงระหว่างความหลากหลายทางความคิดที่สะท้อนผ่านตำแหน่งการยืนกับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือจากกิจกรรม “สติมาขาไป” จากชั้นนำที่ผ่านมา ประกอบการศึกษา Geo Knowledge เรื่อง รัฐที่มีจำนวนประชากรมาก-น้อยที่สุดในสหรัฐอเมริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ เช่น

- ทำไมฝาแฝดอิน-จัน จึงไปอยู่ที่สหรัฐอเมริกา
- ทำไมเทพีเสรีภาพจึงต้องชูคบไฟและหันหน้าออกสู่ทะเล

2. ให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อค้นหาคำตอบ หรือให้นักเรียนดู PPT ประกอบการตั้งคำถาม โดยครูแนะนำเพิ่มเติม เช่น

- 1) ทำไมทวีปอเมริกาเหนือแต่ละพื้นที่จึงมีความหนาแน่นของประชากรที่แตกต่างกัน
- 2) ประชากรในทวีปอเมริกาเหนือมีจุดเริ่มต้นของกิจกรรมทางสังคมที่บริเวณใด
- 3) ปัจจัยทางกายภาพมีผลต่อปัจจัยทางสังคมของทวีปอเมริกาเหนืออย่างไร
- 4) ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ
- 5) ในสังคมไทยได้รับอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมจากทวีปอเมริกาเหนืออะไรบ้าง

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูจัดกลุ่มนักเรียนจำนวน 5 กลุ่ม จากประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ที่นักเรียนสนใจกลุ่มละ 1 ประเด็นโดยให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนที่เท่า ๆ กัน
2. ครูนำภาพยนตร์เรื่อง “the lone ranger” ซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัยของหนุ่มนักรบที่ฟื้นคืนชีพ ชาวอินเดียนแดงกับชายผู้ผดุงกฎหมาย ในการต่อสู้กับชนผิวขาวที่เข้ามาสู่ทวีปอเมริกาเหนือ มาให้นักเรียนดูผ่านการทำกิจกรรม “เรียนรู้จากแผ่นฟิล์ม” โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากการดูภาพยนตร์ ประกอบการใช้หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 หรือรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เพิ่มเติม ตามประเด็นการศึกษาดังนี้
 - ลักษณะและบริเวณการตั้งถิ่นฐานและการกระจายของประชากร
 - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร
 - ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม (เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา)
 - ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรม
3. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ประกอบการใช้เทคนิคแบบเล่าเรื่องรอบวง โดยเรียงลำดับตามจำนวนสมาชิกภายในกลุ่ม
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน โดยใช้แผนที่ทวีปอเมริกาเหนือ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลประกอบการระบุตำแหน่งบนแผนที่ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
2. สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 12.4 เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ เฉลย และอภิปรายความรู้ร่วมกัน
4. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - นักเรียนคิดว่าในอนาคตสังคมไทยจะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้นในด้านใด เพราะเหตุใด
4. ครูให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมวิเคราะห์คำถาม “สติมาขาไป” อีกครั้ง เพื่อเป็นการแปลผลและเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มเติม ผ่านตำแหน่งการยืนของนักเรียนในชั้นเรียนที่จะแตกต่างจากชั้นนำที่ผ่านมา
5. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูอาจถามคำถามปลายเปิด หรือให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อเป็นการสรุปความรู้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน ลักษณะทางสังคมและ วัฒนธรรมและวิเคราะห์ ปัจจัยทางกายภาพและ ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อ ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทาง สังคมในทวีปอเมริกาเหนือ	- ตรวจใบงานที่ 11.4	- ใบงานที่ 11.4	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความ ใส่ใจเรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 12.4 เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.4

เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปอเมริกาเหนือ

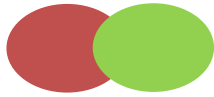
คำชี้แจง :

ตอนที่ 1 : ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการกระจายของประชากรจากแผนที่แสดงการกระจายของประชากรในทวีปอเมริกาเหนือ ตามประเด็นที่กำหนด

แผนที่แสดงการกระจายของประชากรในทวีปอเมริกาเหนือ

การผสมผสานทางชาติพันธุ์

กลุ่ม.....

กลุ่ม.....

กลุ่ม.....

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.3/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือได้ (K)
- ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
- เห็นคุณค่าของการศึกษาลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะเศรษฐกิจ ● เกษตรกรรม

แหล่งประมง การกระจายของ ภาษาและศาสนาในทวีป อเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้		• อุตสาหกรรม • พาณิชยกรรม • การบริการและการ ท่องเที่ยว • การคมนาคมขนส่ง
--	--	--

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น	สารการเรียนรู้จากสื่อ
- ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	• การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

1. ทำให้ที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือมีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ
2. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือ

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทำไมสหรัฐอเมริกาจึงก้าวเข้ามาเป็นมหาอำนาจด้านเศรษฐกิจของโลก

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ 3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่

		4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี
--	--	---

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

 วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ใช้กิจกรรมเกม “บิงโก” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูเตรียมแผ่นบิงโกที่แสดงภาพสินค้าที่มาจากทวีปอเมริกาเหนือ ประมาณ 10-12 รูปแบบ (เช่น ภาพกล้วยหอม รองเท้ายี่ห้อไนกี้ ปูอะแลสกา โทรศัพท์ไอโฟน กุ้งล็อบสเตอร์ ข้าวโพด กาแฟ) รูปแบบละ 9 ภาพ แล้วสุ่มภาพเพื่อให้นักเรียนกาภาพบิงโก จากนั้นครูสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นสอน

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

1. ครูจัดกิจกรรมกลุ่มสำรวจค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ ผ่านการทำกิจกรรม บทบาทสมมติ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ตามจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม จำนวน 5 กลุ่ม เพื่อสวมบทบาทเป็น ผู้นำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ 5 กิจกรรม ได้แก่

- เกษตรกรรม
- อุตสาหกรรม
- พาณิชยกรรม
- การบริการและการท่องเที่ยว
- การคมนาคมขนส่ง

ในพื้นที่บริเวณ 3 ภูมิภาค คือ อเมริกาเหนือ อเมริกากลาง และแคริบเบียน จากนั้นจับสลากเพื่อสวมบทบาท เป็นผู้นำกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้ง 5 กิจกรรม โดยสำรวจค้นหากลุ่มละ 1 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ประกอบการใช้ หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และจะต้องนำภาพที่ได้พบเห็นจากกิจกรรม “บิงโก” เข้ามาเกี่ยวข้องในกิจกรรมการสำรวจค้นหาด้วย

2. ครูกำหนดภารกิจหลักให้แต่ละกลุ่ม ดังนี้
 - สำรวจค้นหากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญในแต่ละภูมิภาคที่ตนเองรับผิดชอบ
 - วิเคราะห์ถึงปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเอง
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสำรวจค้นหาข้อมูลในหัวข้อที่รับผิดชอบ
4. ครูแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือให้กับนักเรียน หรืออาจให้นักเรียนศึกษาแผนที่แสดงการเพาะปลูกข้าวโพดในแต่ละรัฐของสหรัฐอเมริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 ประกอบการสำรวจค้นหาเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวมมาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
3. ครูให้ตัวแทนนักเรียนจากกลุ่มต่าง ๆ ออกมานำเสนอข้อมูลจากการทำกิจกรรมการสำรวจค้นหาประกอบการใช้ภาพจากกิจกรรม “บิงโก” แผนที่แสดงที่ตั้งทางเศรษฐกิจ หรือเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ประเภทอื่น โดยเริ่มนำเสนอจากกลุ่ม ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ : เกษตรกรรม
4. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เพิ่มเติมถึงลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ : เกษตรกรรม อันได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์และการประมง ผ่านการตอบคำถามตามประเด็น เช่น
 - 1) ปัญหาสำคัญในการเพาะปลูกของประเทศแถบอเมริกากลางและหมู่เกาะแคริบเบียนคืออะไร
 - 2) การเพาะปลูกของสหรัฐอเมริกาและแคนาดามีลักษณะอย่างไร
 - 3) พืชชนิดใดที่ประเทศในแถบอเมริกากลางและหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียนมีการปลูกเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำมาผลิตเชื้อเพลิงแทนน้ำมัน
5. ครูให้ตัวแทนนักเรียนจากกลุ่มที่ทำการศึกษารื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ : อุตสาหกรรม ออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริเวณหน้าชั้นเรียน ประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์
6. ครูให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างอุตสาหกรรมสำคัญของทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้แผนที่แสดงแหล่งอุตสาหกรรมและรายได้ประชาชาติต่อหัวของทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 แล้วครูตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในประเด็น เช่น
 - 1) แหล่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของทวีปอเมริกาเหนืออยู่บริเวณใด
 - 2) สาเหตุใดที่ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องย้ายฐานการผลิตสินค้าบางชนิดไปยังต่างประเทศ
 - 3) อุตสาหกรรมสำคัญของสหรัฐอเมริกาได้แก่อุตสาหกรรมอะไร

- 4) เพราะเหตุใดประเทศต่าง ๆ จึงเข้าไปตั้งฐานการผลิตสินค้าที่ประเทศเม็กซิโก
- 5) ปัญหาสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมในแถบอเมริกากลางและหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียนคืออะไร
- 6) เพราะเหตุใดอุตสาหกรรมในประเทศเม็กซิโกจึงเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และมีอุตสาหกรรมที่สำคัญอะไรบ้าง
7. ครูให้ตัวแทนนักเรียนจากกลุ่มที่ทำการศึกษารื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ :
พาณิชยกรรม ออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริเวณหน้าชั้นเรียน ประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันตอบ เช่น
 - 1) เพราะเหตุใดการพาณิชยกรรมจึงมีมากในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก
 - 2) สินค้าเข้าชนิดใดที่ทำให้ประเทศในแถบอเมริกากลางและหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียนประสบปัญหาขาดดุลทางการค้า

ชั่วโมงที่ 3

8. ครูให้ตัวแทนนักเรียนจากกลุ่มที่ทำการศึกษารื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ :
การคมนาคมขนส่ง ออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริเวณหน้าชั้นเรียน ประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ลูกโลก ฯลฯ
9. ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษา Google Earth ถึงเส้นทางการคมนาคมในเมืองใหญ่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือ แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความทันสมัยของเส้นทางการคมนาคม และปัจจัยส่งเสริมในการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่งและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ประกอบการเชื่อมโยงจากแผนที่แสดงการคมนาคมของทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 เพิ่มเติม
10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพิ่มเติมถึงการคมนาคมทางอากาศและทางน้ำของทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบการใช้แผนที่กายภาพของโลกและทวีปอเมริกาเหนือ โดยส่งตัวแทนออกมาชี้ตำแหน่งบนแผนที่และอภิปรายผ่านประเด็นคำถาม เช่น
 - 1) ปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้สหรัฐอเมริกากลายเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้โดยสารทางอากาศมากที่สุดของทวีปและของโลก
 - 2) นักเรียนคิดว่าคลองปานามาช่วยย่นระยะทางได้อย่างไร

ชั่วโมงที่ 4

12. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้ข่าวหรือบทความทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือมาเป็นแนวทาง หรือประเด็นในการอภิปราย

13. ครูอาจตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบ เช่น

- สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก มีข้อได้เปรียบในการผลิตสินค้าเกษตรกรรมอย่างไรจึงทำให้มีส่วนแบ่งในตลาดโลกสูง

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและทบทวนความรู้ โดยร่วมกันสรุปสาระสำคัญหรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่ได้ศึกษามา
2. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 12.5 เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อเป็นการขยายความเข้าใจเพิ่มเติม
3. ครูให้นักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เกี่ยวกับเรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ

ขั้นประเมิน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบผลจากการตอบคำถาม การทำใบงาน และการทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 ตลอดจนการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) อธิบายลักษณะทั่วไปทาง เศรษฐกิจและระบุทำเลที่ตั้ง ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงวิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ของทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบการใช้เครื่องมือ ทางภูมิศาสตร์ได้	- ตรวจใบงานที่ 11.5	- ใบงานที่ 11.5	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 12.5 เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.5

เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

นักเศรษฐศาสตร์เตือน สงครามการค้าอาจทำเศรษฐกิจสหรัฐถดถอย

นักเศรษฐศาสตร์สหรัฐเตือนว่า นโยบายการค้าของสหรัฐนั้นไม่มีทิศทาง และเสี่ยงที่จะทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยซึ่งรัฐบาลสหรัฐกลัวที่สุด วินเซนต์ สมิธ อาจารย์ต่างชาติเต็มเวลาที่สำนักวิจัยของสถาบันวิจัยแห่งอเมริกา (AEI) กล่าวถึงสงครามการค้าระหว่างสหรัฐกับจีนที่ยืดเยื้อว่า “เป็นความโง่เขลาทางเศรษฐกิจ” นายสมิธ กล่าวกับสำนักข่าวซินหัวว่า “การกระทำดังกล่าวเป็นนโยบายการค้าที่ไม่มีทิศทาง และสงครามการค้าที่ไม่มีผู้ชนะ” สำนักข่าวซินหัวรายงานว่า ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐกับจีนยังคงสร้างความสับสนวุ่นวายอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดสหรัฐได้ยุยงจีนในระหว่างการประชุมสุดยอด G7 ที่ฝรั่งเศส เมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐถูกถามว่า เสียใจหรือไม่ที่ทำสงครามการค้ากับจีน ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์ตอบว่า ตนคิดทบทวนในทุกๆ เรื่อง ทำให้หลายฝ่ายเชื่อว่าเป็นการส่งสัญญาณผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างสองประเทศ

อย่างไรก็ตาม เพียงไม่กี่ชั่วโมงต่อมาทำเนียบขาวก็ได้ออกแถลงการณ์ว่า ความหมายของคำว่า “คิดทบทวน” ของประธานาธิบดีทรัมป์หมายความว่า ประธานาธิบดีทรัมป์เสียใจที่ไม่ขึ้นภาษีให้สูงกว่านี้

นอกจากนี้ ระหว่างการประชุม ประธานาธิบดีทรัมป์ได้กล่าวว่า ผู้นำประเทศ G7 รายอื่น ๆ เคารพสงครามการค้า อย่างไรก็ตาม นายบอริส จอห์นสัน นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดที่สุดของทรัมป์ในกลุ่ม G7 กล่าวว่า “เราไม่ชอบการเรียกเก็บภาษี และอังกฤษชอบการค้าที่สงบเรียบร้อยมากกว่า”

ที่มา : สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ) -- จันทร์ที่ 26 สิงหาคม 2562 14:04:52 น.

1. สถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนเป็นอย่างไร

.....

2. ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนส่งผลกระทบอย่างไร

.....

.....

3. เพราะเหตุใดจึงมีผู้กล่าวว่า สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนที่ยืดเยื้อจึงถือเป็นความโง่เขลาทางเศรษฐกิจ

.....

.....

4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ G 7 ประกอบด้วยประเทศใดบ้าง

.....

5. เพราะเหตุใด นายบอริส จอห์นสัน จึงกล่าวว่า “เราไม่ชอบการเรียกเก็บภาษี และอังกฤษชอบการค้าที่สงบ
เรียบง่ายมากกว่า”

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/2 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

ส 5.2 เข้าใจภูมิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.3/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากภูมิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

ม.3/4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือที่ส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติได้ (K)
2. วิเคราะห์ผลกระทบและแนวทางการจัดการภัยพิบัติของทวีปอเมริกาเหนือที่ยั่งยืนได้ (K)
3. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
4. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น	สารการเรียนรู้จากสื่อ
- สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ ● อุทกภัย ● วาตภัย ● ไฟป่า

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

1. ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบที่แตกต่างกัน
2. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของมนุษย์ ขณะเดียวกันกิจกรรมของมนุษย์ก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และก่อให้เกิดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ
3. การจัดการภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือจะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทำไมทวีปอเมริกาเหนือจึงต้องประสบวาตภัยอยู่บ่อยครั้ง

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์

3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 4. การคิดเชิงพื้นที่ 5. การคิดแบบองค์รวม 6. การใช้เทคโนโลยี 7. การใช้สถิติพื้นฐาน
-----------------------------	--	---

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

 วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูให้และนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือที่ได้ทำการศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูใช้กิจกรรมเกม “ทอยต่อแต้ม” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ และเป็นการนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยให้นักเรียนจับกลุ่มทอยลูกเต๋า แล้วเดินตามจำนวนที่ทอยได้บนตาราง หากเดินไปหยุดตรงจุดที่เป็นภาพปริศนา ให้นักเรียนดูแล้วบอกว่าเป็นภาพภัยพิบัติใด หากตอบถูก จะได้ทอยลูกเต๋าและเดินต่อ แต่หากตอบผิดจะต้องกลับไปยังจุดเริ่มต้น กลุ่มใดถึงเส้นชัยก่อนในเวลา 3 นาที จะเป็นผู้ชนะ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความสำคัญของการศึกษาภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ จากกิจกรรม “ทอยต่อแต้ม” จากขั้นนำที่ผ่านมา แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือเช่น
 - ลักษณะทางกายภาพใดบ้างที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ
 - ภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือจะเหมือนกับภัยพิบัติในทวีปแอฟริกาหรือไม่
2. ครูให้นักเรียนใช้สมาร์ทโฟนส่องดู QR Code เรื่อง ทอร์นาโดภัยพิบัติทำลายทุกสรรพสิ่ง จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ม. 3 จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อค้นหาคำตอบ เช่น
 - 1) ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือแต่ละประเภทมีสาเหตุที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
 - 2) ลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาเหนือส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติอย่างไร
 - 3) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ
 - 4) แนวทางการจัดการภัยพิบัติที่ยั่งยืนสามารถทำได้อย่างไร
 - 5) ทวีปอเมริกาเหนือต้องประสบภัยพิบัติที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยบ้างหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม โดยให้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนแนวทางการจัดการภัยพิบัติที่ยั่งยืน ภัยละ 2 กลุ่ม ดังนี้

- อุทกภัย
- วาตภัย
- ไฟป่า

โดยจากประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ในขั้นที่ 1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งแต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาและตอบประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์จากขั้นที่ 1 ด้วย

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ชาวที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ หรืออาจให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพายุเฮอริเคนในทวีปอเมริกาเหนือ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน โดยใช้เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง ให้สมาชิกเล่าข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวมทีละคน จนครบทั้งกลุ่ม

2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม จากนั้นสมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน

3. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น

1) ปัญหาการขาดแคลนน้ำในทวีปอเมริกาเหนือเกิดจากอะไรและพบได้บริเวณใด

2) สาเหตุและปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดไฟป่าในทวีปอเมริกาเหนือ

4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติมผ่านการทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ

2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิต หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติ ผลกระทบและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือ	- ตรวจใบงานที่ 11.6	- ใบงานที่ 11.6	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ	- สังเกตการใฝ่เรียนรู้	- แบบประเมินคุณลักษณะ	- ระดับคุณภาพ 2

อันพึงประสงค์	และมุ่งมั่นในการทำงาน	อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม และเครื่องมืออื่น ๆ
- 4) ใบงานที่ 12.6 เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.6

เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง

ตอนที่ 1 : ให้นักเรียนนำหมายเลขหน้าข้อความ ใส่ลงในช่องคำตอบสถานการณ์ภัยพิบัติในทวีปอเมริกาเหนือ ที่ความสัมพันธ์กัน

1. ทอร์นาโด 2. อุทกภัย 3. ไฟป่า 4. ภัยแล้ง 5. เฮอริเคน

สถานการณ์ภัยพิบัติ	ช่องคำตอบ
1. ภัยพิบัติที่เกิดบริเวณฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแอตแลนติกพัดเข้าสู่ฝั่งตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิก มีความเร็วใกล้ศูนย์กลางมากกว่า 118 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ทำให้บริเวณชายฝั่งประเทศเม็กซิโกได้รับผลกระทบรุนแรง	
2. เกิดจากปรากฏการณ์ลานีญาที่กระแสน้ำเย็นเปรูที่ไหลจากทวีปอเมริกาใต้ขึ้นมามีความรุนแรงมากกว่าปกติ ส่งผลให้อุณหภูมิผิวน้ำทะเลต่ำกว่าปกติ ทำให้พื้นที่ในแถบนี้มีฝนตกน้อยกว่าปกติ	
3. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่แห้งและร้อนมากขึ้น ทำให้เกิดภัยพิบัติทางฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา	
4. ระบบอากาศหมุนวนที่เรียกว่า เมโซไซโคลน ที่มีความเร็วของการหมุน ทำให้เกิดกรวยเมฆหมุนออกจากผนังเมฆคิวโมโลนิมบัสลงมาแตะพื้นดิน	
5. ภัยธรรมชาติที่เป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเร็วของระบบอากาศหมุนวน และความเร็วมใกล้ศูนย์กลางมากกว่า 118 กิโลเมตรต่อชั่วโมง	

ตอนที่ 2 : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดพายุลูน่าโดจึงเกิดขึ้นบ่อยครั้งในบริเวณที่ราบทางตอนกลางของสหรัฐอเมริกา เช่น รัฐเทกซัส แคนซัส โคโลราโด

ตอบ.....

.....

.....

2. การเกิดภัยแล้งส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำและสัตว์ทะเลอย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

3. ไฟป่าที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ มีสาเหตุและผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์และปัจจัยแวดล้อมอย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

.....

.....

4. ถ้าคุณแม่และนักเรียนกำลังท่องเที่ยวที่เมืองลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และได้ฟังข่าว
พยากรณ์

อากาศว่าจะเกิดพายุทอร์นาโดที่มีความรุนแรงระดับ EP 2-3 นักเรียนจะบอกคุณแม่ถึงแนวทางปฏิบัติตน
เพื่อป้องกันภัยพิบัตินั้น ๆ อย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.3/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

ม.3/4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน

ม.3/5 ระบุความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ (K)
2. วิเคราะห์ผลกระทบและแนวทางการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของทวีปอเมริกาเหนือที่ยั่งยืนได้ (K)
3. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือได้ (P)
4. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น	สารการเรียนรู้จากสื่อ
- ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน - เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก - ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ ● ปัญหาทรัพยากรดิน ● ปัญหามลพิษทางอากาศ ● ปัญหาทรัพยากรน้ำ ● ปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูล ● ปัญหาทรัพยากรป่าไม้

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของมนุษย์ ขณะเดียวกันกิจกรรมของมนุษย์ก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และก่อให้เกิดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ
2. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือจะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน
3. วิฤตการณ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. คำถามหลัก (Big Question)

- หากอะแลสกาไม่มีน้ำแข็งจะเป็นอย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ 3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 4. การคิดเชิงพื้นที่ 5. การคิดแบบองค์รวม 6. การใช้เทคโนโลยี 7. การใช้สถิติพื้นฐาน

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม Geo Activity จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
4. ครูใช้กิจกรรม “ชักชวนดูหนังรัก(ษ์)” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และเป็นการนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูนำภาพยนตร์ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์มาให้นักเรียนดู จำนวน 3 เรื่อง โดยใช้เวลาเรื่องละไม่เกิน 3 นาที จากนั้นครูให้นักเรียนเขียนถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พบจากการดูหนังรัก(ษ์) และอภิปรายข้อมูลร่วมกันเช่น
 - Walle (เรื่องราวเกี่ยวกับความรักของหุ่นยนต์ที่มีหน้าที่เก็บขยะของมนุษย์โลกที่ทิ้งไว้เป็นเวลากว่า 700 ปี และอีฟ หุ่นยนต์สำรวจค้นหาต้นไม้บนโลกและด้วยความใสซื่อของวอลล์-อี ที่นอกจากจะชนะใจอีฟแล้ว ยังทำให้เหล่ามนุษย์ที่ทิ้งโลกที่ตนทำให้สกปรก เสียหาย และเต็มไปด้วยเศษขยะจากความไม่ใส่ใจของพวกตน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของแผ่นดินเกิด โดยไม่หวังพึ่งพาแต่หุ่นยนต์เหมือนเช่นที่ผ่านมา)
 - A Plastic Ocean (เรื่องราวมีที่มาจากข่าวร้ายเกี่ยวกับสถานการณ์พลาสติกในมหาสมุทร ทำให้ Craig Leeson นักข่าวและโปรดิวเซอร์ภาพยนตร์ ชาวออสเตรเลีย ผู้ได้คลีนเป็นงานอดิเรกมาทั้งชีวิต ตัดสินใจเดินทางไปทั่วโลกกับ Tanya Streeter นักดำน้ำชื่อดังระดับโลก เพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้ขยะพลาสติกจำนวนมหาศาลไหลสู่มหาสมุทร โดยพวกเขาพบว่า หากพวกเราไม่เปลี่ยนพฤติกรรม สุดท้ายแล้วในปี 2050 มหาสมุทรจะมีพลาสติกมากกว่าปลา)
 - Riverblue (เรื่องราวมีที่มาจากเบื้องหลังแฟชั่นเทรนด์ล่าสุด คือโรงงานผลิตเครื่องแต่งกายที่ก่อปัญหาสิ่งแวดล้อมใหญ่หลวง เพราะการกำจัดของเสียลงแม่น้ำลำคลองอย่างขาดจิตสำนึก กลายเป็นมลพิษที่กระทบวิถีชีวิตผู้คนที่ต้องพึ่งพาอาศัยแหล่งน้ำเหล่านี้)

ชั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือจากกิจกรรม “ชักชวนดูหนังรัก(ษ์)” จากชั้นนำที่ผ่านมา แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้น และเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบการวิเคราะห์คำถามจาก Geo Question จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ม.3 โดยมีประเด็นคำถามเช่น

- ทำไมสหรัฐอเมริกาจึงไม่ร่วมลงนามในสนธิสัญญาความตกลงลดโลกร้อน
- ทำไมประเทศไทยจึงกลายเป็นหนึ่งในประเทศผู้ทิ้งขยะพลาสติกลงสู่ทะเลมากที่สุดในโลก
- แนวทางหรือปัจจัยใดบ้างที่สามารถนำมาแก้ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ของทวีปอเมริกาเหนือได้อย่างยั่งยืน

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อค้นหาคำตอบ เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือแต่ละประเภทมีสาเหตุที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
- 2) ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือ ส่งผลต่อการเกิดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไร
- 3) แนวทางการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนสามารถทำได้อย่างไร
- 4) ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม โดยให้นักเรียนแต่ละคนเลือกหนัง(รักษ์) จากชั้นนำทั้ง 3 เรื่องตามความชื่นชอบส่วนบุคคล จากนั้นครูช่วยเหลือเพิ่มเติมเพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน เพื่อร่วมกันสืบค้น และเชื่อมโยงข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับหนังรัก(ษ์) และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือตลอดจนแนวทางการจัดการและความร่วมมือในการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือที่ยั่งยืน ดังนี้

- ปัญหาทรัพยากรดิน
- ปัญหามลพิษทางอากาศ

- ปัญหาทรัพยากรน้ำ
- ปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูล
- ปัญหาทรัพยากรป่าไม้

โดยจากประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ในขั้นที่ 1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบการ ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ หนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งแต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาและตอบประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์จากขั้นที่ 1 ด้วย

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ชาวที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือตลอดจนแนวทางการจัดการ หรือจากหนังสือเรียนสังคมศึกษา

ม.3 ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อ นำเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเชื่อมโยงและนำเสนอข้อมูลเป็นแผนผังประกอบบัตรภาพที่ครูเตรียมมา พร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดการที่ยั่งยืนเพิ่มเติม และอภิปรายร่วมกัน โดยครูแนะนำเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
3. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น
 - 1) ปัจจัยใดที่ส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ
 - 2) ปัญหาใดที่ทำให้ประเทศส่วนใหญ่ในทวีปอเมริกาเหนือยังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 3) แนวทางใดบ้างที่สามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทวีปอเมริกาเหนือได้
4. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติมผ่านการทำใบงานที่ 12.7 เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด) หนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือ
4. ให้นักเรียนทำแบบวัดฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ เพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิต หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญ

ขั้นประเมิน

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ
2. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
3. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน แบบฝึกฯ และแบบวัดฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้น วิเคราะห์ และ อภิปรายประเด็นปัญหาจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ มนุษย์ที่ส่งผลต่อการเกิด ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและแนวทาง การจัดการในทวีป อเมริกาเหนือ	- ตรวจใบงานที่ 12.7	- ใบงานที่ 12.7	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การวัดและประเมินผล หลังเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ทวีปอเมริกาเหนือ	- ตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
9.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) แบบวัดฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 4) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม

และเครื่องมืออื่น ๆ

5) ใบงานที่ 12.7 เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 11.7

เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด

สถานการณ์ข่าวที่ 1 : สหรัฐฯ ตัวการทำร้ายโลก ครองแชมป์สร้างขยะอิเล็กทรอนิกส์

องค์การสหประชาชาติเปิดเผยตัวเลขขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่คนอเมริกันสร้าง ขึ้นในปี 2012 พบว่ามีขยะอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นถึง 9.4 ล้านเมตริกตัน นับเป็นประเทศที่สร้างขยะอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดในโลก หากคิดเป็นสัดส่วนต่อปริมาณขยะต่อคนแล้ว อเมริกันชน 1 คนจะสร้างขยะอิเล็กทรอนิกส์มากถึง 30 กิโลกรัม ในขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่เพียง 7 กิโลกรัมต่อคน ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้คาดการณ์ว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์ทั่วทั้งโลกจะเพิ่มจาก 48.9 ล้านเมตริกตันในปี 2012 เป็น 65.4 ล้านเมตริกตันในปี 2017 ซึ่งมีปริมาตรเทียบเท่าตึก Empire State 200 หลัง หรือเท่ากับมหาพีระมิดแห่งกิซาจำนวน 11 หลัง

ที่มา : <https://www.sanook.com/hitech/1388021/>

1. ข่าวนี้เกี่ยวข้องกับปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือในด้านใด

ตอบ.....
.....

2. ปัญหานี้มีสาเหตุเกิดจากสิ่งใด

ตอบ.....
.....

3. ปัญหานี้ส่งผลกระทบอย่างไร

ตอบ.....

.....

4. แนวทางการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือตามข่าว ควรมีแนวทางการจัดการอย่างไร

ตอบ.....

.....

สถานการณ์ข่าวที่ 2 : อุตุฯเตือนพายุหิมะในอเมริกาเหนือส่อเค้าแรง

สำนักข่าวต่างประเทศ รายงานว่า ในวันที่ (29 ม.ค.) นักอุตุนิยมวิทยา ประกาศเตือน "พายุหิมะ" เคลื่อนตัวเข้าปกคลุมพื้นที่อเมริกาเหนือ ซึ่งสภาพอากาศโดยทั่วไปในวันนี้ เต็มไปด้วยหิมะน้ำแข็งที่ปกคลุมโดยรอบ นอกจากนี้ พื้นที่ทางใต้ของอเมริกาส่วนใหญ่เริ่มเป็นอัมพาต เนื่องจากสถานการณ์หิมะที่ยังตกต่อเนื่อง บวกกับสภาพอากาศที่หนาวเย็นมากขึ้น ส่งผลทำให้การจราจรเริ่มชะงักงันมากขึ้น เนื่องจาก บนถนนที่เต็มไปด้วยหิมะที่มีความหนาสูงขึ้น แต่ผู้เชี่ยวชาญยังไม่สามารถระบุตัวเลขที่ชัดเจนได้

นอกจากนี้ หนึ่งในเจ้าหน้าที่ของรัฐ กล่าวเปิดเผยกับสื่อท้องถิ่น ว่า เมื่อไม่กี่ชั่วโมงที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่กู้ภัยและเจ้าหน้าที่ตำรวจพยายามให้การช่วยเหลือประชาชนที่ยังติดค้างบนถนน นานกว่า 30 นาที เนื่องจากการจราจรที่ติดขัด และเป็นอัมพาตอยู่ยาวนานส่งผลทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างรุนแรง

ที่มา : <https://www.sanook.com/news/1431354/>

1. ข่าวนี้เกี่ยวข้องกับปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือในด้านใด

ตอบ.....

.....

2. ปัญหานี้มีสาเหตุเกิดจากสิ่งใด

ตอบ.....

.....

3. ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร

ตอบ.....

.....

4. แนวทางการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือตามข่าว ควรมีแนวทางการจัดการอย่างไร

ตอบ.....

.....

ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

กิจกรรม การจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือ

คำชี้แจง : นักเรียนร่วมกันศึกษา สืบค้น วิเคราะห์ และอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือ โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นำเสนอในรูปแบบหนังสือเล่มเล็กตามความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ให้ครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

1. ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศ
2. ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ
3. ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ
4. ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรม
5. ลักษณะเศรษฐกิจ
6. ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือ
7. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาเหนือ

แบบประเมินการรู้เรื่องภูมิศาสตร์

กิจกรรม การจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือ

- ส 5.1 ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล
- ส 5.2 ม.3/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
- ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				ระดับคุณภาพ
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปอเมริกาเหนือบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องครบทุกขั้นตอน	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปอเมริกาเหนือบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปอเมริกาเหนือบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปอเมริกาเหนือบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้แต่ไม่ถูกต้อง	☐ ดีมาก ☐ ดี
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอนส่วนใหญ่	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วนแต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน	☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือได้ถูกต้อง	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปอเมริกาเหนือได้แต่ไม่ถูกต้อง	

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
9-12	ดี
6-8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่

ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น	☐	☐	☐
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	☐	☐	☐
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	☐	☐	☐
4	ความมีน้ำใจ	☐	☐	☐
5	การตรงต่อเวลา	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล ของนักเรียน	การแสดง ความคิดเห็น			การยอมรับ ฟังคนอื่น			การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย			ความมี น้ำใจ			การมี ส่วนร่วมใน การ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12-15	ดี
8-11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติ			
	1.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปกป้อง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน			
	1.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา			
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนจัดขึ้น			
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง			
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง			
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ			
	3.2 มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน			
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำไปปฏิบัติได้			
	4.2 ศึกษาค้นคว้าความรู้จากสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ			
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัด			
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			

10.บันทึกหลังการสอน

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนจำนวน.....คน

ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้โดยรวม.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้โดยรวม.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ได้แก่ 1.....

2.....

นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ/นักเรียนเด็กพิเศษ ได้แก่

1.....

2.....

นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ด้านความรู้ (K) จำนวน.....คน ได้แก่

.....

.....

นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ด้านทักษะ (P) จำนวน.....คน ได้แก่

.....

.....

นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินจุดประสงค์ด้านเจตคติ (A) จำนวน.....คน ได้แก่

.....

.....

10.2 ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

แนวทางการแก้ไข/ข้อเสนอแนะ (จากปัญหาอุปสรรค)

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายภัทรพงศ์ นาสะอำน)

ตำแหน่งครู

...../...../.....

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระ

(นางพิศสวาท ศรีสะอาด)

...../...../.....

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของ นายภัทรพงศ์ นาสะอาด แล้วมีความเห็นดังนี้

1.เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

2.การจัดกิจกรรมได้นำกะบวนการเรียนรู้

☐ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการสอนได้อย่างเหมาะสม

☐ ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3.เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

☐ นำไปใช้ได้จริง

☐ ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้

4.ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ

(นายประภาส ศรีทอง)

...../...../.....

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการโรงเรียน

(นายจักรวาล เจริญทอง)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ทวีปอเมริกาใต้	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้	เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ได้ (K)
- ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ได้ (P)
- เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้เพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและ	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาใต้ - ที่ตั้งและอาณาเขต - ลักษณะภูมิประเทศ

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้น ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ ทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้		
---	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้

5. คำถามหลัก (Big Question)

- หากกล่าวถึงทวีปอเมริกาใต้จะนึกถึงลักษณะภูมิประเทศแบบใด

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่อง

ที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปอเมริกาใต้
- ครูจัดกิจกรรม “นึกได้ นึกดี” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูถามว่า “หากกล่าวถึงทวีปอเมริกาใต้ นักเรียนจะนึกถึงลักษณะภูมิประเทศแบบใด” โดยให้นักเรียนเขียนสิ่งที่นึกถึงลงในกระดาษภายในระยะเวลา 2 นาที
- ครูจัดกลุ่มนักเรียนตามประเด็นที่นึกถึงที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกัน ให้ได้จำนวน 4 กลุ่ม ตามลักษณะภูมิประเทศ โดยมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละเท่า ๆ กัน
- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพและคำถาม (Big Question) หน้าหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ม.3 แล้วร่วมกันอภิปรายเชื่อมโยงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของภาพ คำถาม และกิจกรรม “นึกได้ นึกดี” หรืออาจให้นักเรียนดู PPT ที่เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้เพิ่มเติม

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

- ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แผนที่แสดงเขตการปกครองของทวีปอเมริกาใต้ จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ม.3 และกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความสำคัญของการศึกษาทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ จากกิจกรรม “นึกได้ นึกดี” จากขั้นนำที่ผ่านมา แล้วตั้งประเด็น

คำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ เช่น

- เทือกเขาร็อกกีและเทือกเขาแอนดิสเป็นเทือกเขาเดียวกันหรือไม่
- ทำไมฟุตบอลจึงเป็นกีฬาที่โดดเด่นของทวีปอเมริกาใต้

2. ครูอาจให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นคำถาม Geo Question จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.

3 หรืออาจให้นักเรียนดู PPT ที่เกี่ยวข้องกับการทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้เพื่อนำเข้าสู่การตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

3. ให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศ เพื่อค้นหาคำตอบ ตามลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ ได้แก่

- เขตเทือกเขาสูงด้านทิศตะวันตก
- เขตที่สูงด้านทิศตะวันออก
- เขตที่ราบ
- เขตเกาะและหมู่เกาะ

จากนั้นครูทำการแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ เช่น

- 1) ทำเลที่ตั้งของทวีปอเมริกาใต้มีความสัมพันธ์กับสิ่งใดบ้าง อย่างไร
- 2) ลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมของคนในทวีปอย่างไร
- 3) ปัจจัยใดที่ทำให้ลักษณะทั่วไปของทวีปอเมริกาใต้แต่ละพื้นที่แตกต่างกัน
- 4) ทวีปอเมริกาใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นแตกต่างจากทวีปอื่นอย่างไร
- 5) ทวีปอเมริกาใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยบ้างหรือไม่ อย่างไร
(เช่น ป่าแอมะซอนกับป่าดิบชื้นในภาคใต้ของไทย มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือไม่)

4. ครูอาจให้นักเรียนร่วมกันศึกษาแผนที่แสดงลักษณะความสูงต่ำภูมิประเทศและโครงสร้างของทวีปอเมริกาใต้ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 ประกอบการตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. จากประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์ในขั้นที่ 1 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ตามเขตภูมิประเทศที่กลุ่มรับผิดชอบ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งแต่ละกลุ่มจะต้องศึกษาและตอบประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์จากขั้นที่ 1 ด้วย

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน โดยใช้เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง ให้สมาชิกเล่าข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวมที่ละคน จนครบทั้งกลุ่ม
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง นำเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นสมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. ครูให้แต่ละกลุ่มนำข้อมูลมาจัดทำเป็น mind map ลงในกระดาษฟลิปชาร์ตประกอบการวาดแผนที่โครงร่างของทวีปอเมริกาใต้
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม จากนั้นสมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน

ชั่วโมงที่ 3

4. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น
 - 1) สาเหตุใดที่ทำให้เกิดแผ่นดินไหวและภูเขาไฟปะทุในทวีปอเมริกาใต้
 - 2) สาเหตุและปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดทะเลทรายบริเวณฝั่งตะวันตกของทวีปอเมริกาใต้
 - 3) เพราะเหตุใดที่ราบสูงกายอานาจึงมีความสูงไม่มากนัก
 - 4) ที่ราบสูงบราซิลมีความสำคัญอย่างไร
5. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และเชื่อมโยงข้อมูลเพิ่มเติมผ่านการทำใบงานที่ 13.1 เรื่อง ทำเลที่ตั้งอาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
6. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาใต้จึงมีพื้นที่ป่าไม่มากกว่าทวีปอเมริกาเหนือ

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิต หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ก่อนเรียน - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปอเมริกาใต้	- ตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
9.2 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง ขนาด	- ตรวจใบงานที่ 12.1	- ใบงานที่ 12.1	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

อาณาเขต และลักษณะ ภูมิประเทศของทวีป อเมริกาใต้ได้			
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตการใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม และเครื่องมืออื่น ๆ
- 4) ใบงานที่ 13.1 เรื่อง ทำเลที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 12.1

เรื่อง ทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม

บริษัททัวร์สายรุ่ง เป็นบริษัทชั้นนำในการพานักท่องเที่ยวไปเที่ยวในดินแดนต่าง ๆ ของทวีปอเมริกาใต้ ในทุกวันจะมีลูกค้าสนใจสอบถามข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับทวีปอเมริกาใต้ โดยมีพลอยใส ซึ่งเป็นประชาสัมพันธ์ของบริษัทเป็นผู้ให้ข้อมูล

วันนี้ฝน เมฆ และดาว สนใจโปรแกรมทัวร์ท่องเที่ยวทวีปอเมริกาใต้ จึงได้มาติดต่อกับพลอยใสที่บริษัททัวร์

พลอยใส : สวัสดีค่ะ คุณฝน คุณเมฆ และคุณดาว

ฝน : สวัสดีค่ะดิฉันเป็นตัวแทนของชมรมนักท่องเที่ยว พวกเราตั้งใจว่าจะไปท่องเที่ยวเพื่อชมภูมิประเทศในทวีปอเมริกาใต้ เราต้องการไปในจุดที่สำคัญ ๆ และให้บริษัททัวร์สายรุ่งเป็นผู้พาคณะของเราไปค่ะ

พลอยใส : ด้วยความยินดีค่ะ ก่อนอื่นพวกท่านคงพอจะทราบข้อมูลเบื้องต้นกันมาบ้างแล้ว แต่ดิฉันขออนุญาตอธิบาย เกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้เพิ่มเติมนะคะ โดยทวีปอเมริกาใต้ตั้งอยู่ทาง.....

.....

.....

.....

ดาว : แล้วถ้าพวกเราอยากไปเที่ยวทางตะวันตกของทวีป พวกเราจะได้พบภูมิประเทศในเขตใด และมีสถานที่ท่องเที่ยวอะไรบ้างคะ

พลอยใส :

.....

.....

เมฆ : ผมทราบมาแล้วในเขตเทือกเขาสูงด้านทิศตะวันตกมีลักษณะพื้นที่ที่แตกต่างกัน ไม่ทราบว่ามีความแตกต่างที่แบบใดบ้างครับ

พลอยใส :

.....

ฝน : แล้วในทวีปอเมริกาใต้มีที่ราบสำคัญอะไรบ้างคะ

พลอยใส :

ดาว : แล้วถ้าพวกเราอยากไปเที่ยวภูมิประเทศที่มีทั้งทะเล สัตว์ป่า และสัตว์น้ำนานาชนิด ควรไปที่ใดดีคะ

พลอยใส :

.....

.....

ฝน : พวกเราจะนำข้อมูลที่ได้วันนี้ไปประกอบการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว แล้วพบกันนะคะ ขอบคุณค่ะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ทวีปอเมริกาใต้	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้เพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและ	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาใต้ ● ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้น ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ ทวีปอเมริกาเหนือและทวีป อเมริกาใต้		
---	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทำไมทวีปอเมริกาใต้จึงมีทั้งป่าดิบชื้นและทะเลทราย

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับ ท่าเลที่ตั้ง อาณาเขต และลักษณะภูมิประเทศของทวีปอเมริกาใต้ ที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยเบื้องต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิด เช่น
 - นักเรียนคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ใช้กิจกรรม “สื่อนี้ที่ฉันชอบ” โดยครูนำแถบสีจำนวน 10 สี มาให้นักเรียนแต่ละคนเลือกตามความชอบส่วนบุคคล จากนั้นครูทำการแบ่งกลุ่มออกเป็น 10 กลุ่มตามสีที่นักเรียนเลือก
2. ครูให้นักเรียนจับคู่สีที่เลือกกับแผนที่แสดงเขตภูมิอากาศของทวีปอเมริกาใต้ (แบบเคิปเป็น-ไกเกอร์ปรับปรุง) จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 จากนั้นมอบหมายให้แต่ละกลุ่มศึกษาเขตภูมิอากาศตามสีที่สัมพันธ์กับแถบสีที่ได้เลือกไว้
3. ครูตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ เช่น
 - หากกล่าวถึงป่าแอมะซอนนักเรียนนึกถึงสิ่งใด
 - หากนักเตะทีมชาติบราซิลต้องไปแข่งที่สนามกีฬาเวมบลีย์ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ นักเรียนคิดว่านักฟุตบอลจะต้องปรับตัวเพื่อให้พร้อมต่อการแข่งขันอย่างไร
4. ครูให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้เพื่อค้นหาคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม เช่น

- 1) ทำไมทวีปอเมริกาใต้จึงมีเขตภูมิอากาศที่แตกต่างกัน
- 2) ลักษณะภูมิอากาศส่งผลต่อพืชพรรณในทวีปอย่างไร
- 3) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้แต่ละพื้นที่แตกต่างกัน
- 4) ทวีปอเมริกาใต้มีลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณที่โดดเด่นอย่างไร
- 5) พื้นที่ใดของทวีปอเมริกาใต้ที่มีลักษณะภูมิอากาศหรือพืชพรรณธรรมชาติที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นและรวบรวมข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ตามเขตที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะภูมิอากาศต่าง ๆ ดังนี้

- ภูมิอากาศแบบร้อนชื้นแถบศูนย์สูตร
- ภูมิอากาศเขตร้อนชื้น
- ภูมิอากาศแบบสะวันนา
- ภูมิอากาศแบบทะเลทราย
- ภูมิอากาศแบบกึ่งแห้งแล้ง
- ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน
- ภูมิอากาศแบบชื้นกึ่งเขตร้อน
- ภูมิอากาศแบบอบอุ่นชื้นภาคพื้นทวีป
- ภูมิอากาศแบบหนาวชื้นภาคพื้นสมุทร
- ภูมิอากาศแบบทุนดรา

2. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ หรืออาจให้นักเรียนดู PPT ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง นำเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพที่สัมพันธ์กับลักษณะภูมิอากาศที่กลุ่มของตนเองรับผิดชอบ จำนวน 3 ภาพให้สอดคล้องกับ 3 ประเด็น คือ ปัจจัยควบคุมภูมิอากาศ เขตภูมิอากาศ พืชพรรณธรรมชาติที่พบ
2. ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นให้นำเสนอข้อมูลประกอบแผนที่เขตภูมิอากาศ พร้อมทั้งนำภาพที่วาดทั้ง 3 ภาพมาติดบนแผนที่ พร้อมโยงลูกศรแสดงตำแหน่งที่พบภูมิอากาศดังกล่าว
3. สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 13.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้
5. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - เพราะเหตุใดพืชบางชนิดจึงพบได้ในหลายเขตภูมิอากาศ
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณ ธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ หรืออาจให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม Geo Activity จากหนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ม.3 เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูอาจถามคำถามปลายเปิด หรือให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อเป็นการสรุปความรู้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ ของทวีปอเมริกาใต้ได้	- ตรวจใบงานที่ 12.2	- ใบงานที่ 12.2	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความ ใส่ใจเรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 13.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 12.2

เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ดูภาพ แล้วเขียนอธิบายตามประเด็นที่กำหนด

1.

อยู่บริเวณหมายเลข

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ.....

.....

.....

.....

.....

2.

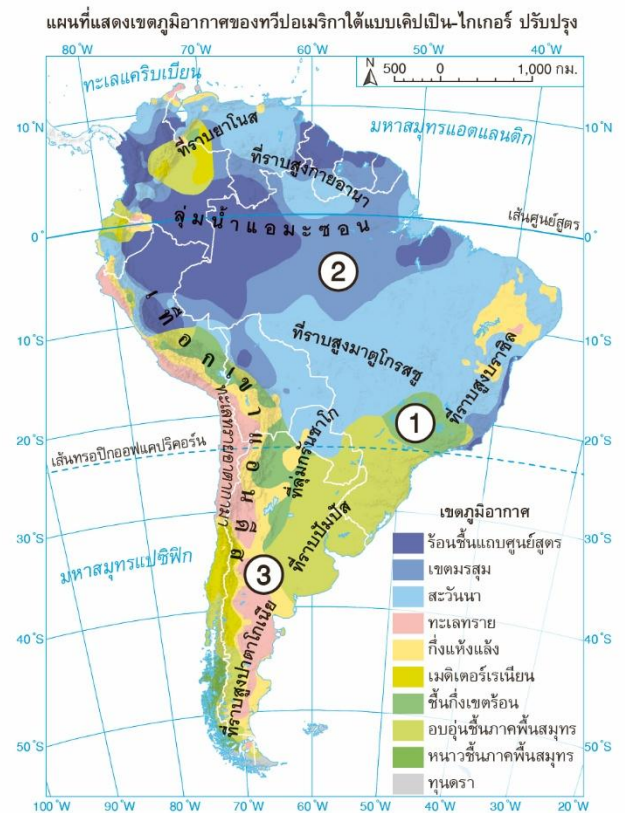

อยู่บริเวณหมายเลข

.....

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ.....

ธรรมชาติ.....

อยู่บริเวณหมายเลข

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

รหัสวิชา ส23101 ชื่อวิชา สังคมศึกษา 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ทวีปอเมริกาใต้	เวลา 18 ชั่วโมง
เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.3/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้เพิ่มมากขึ้น (A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของ	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	- ลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาใต้ ● ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ

ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้		
-----------------------------------	--	--

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

5. คำถามหลัก (Big Question)

- ทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อการพัฒนาของทวีปอเมริกาใต้อย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo-Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
- การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่อง ที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ที่ได้ศึกษาเมื่อชั่วโมงที่ผ่านมา
3. ใช้กิจกรรม “ฉันเป็นอะไร” เพื่อกระตุ้นความสนใจ/กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ โดยครูสุ่มนักเรียน 1 คน เพื่อเป็นผู้ทาย จากนั้นครูนำตารางภาพทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ มาให้นักเรียนผู้ทาย และครูเลือก 1 ภาพมาให้นักเรียนในห้องเรียนดู และให้นักเรียนผู้ทายถามคำถามที่สามารถบ่งบอกความเป็นทรัพยากรธรรมชาติชนิดนั้นได้ ซึ่งเมื่อนักเรียนผู้ทายถามคำถาม ให้เพื่อนในห้องตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” จนนักเรียนผู้ทายสามารถตอบได้ถูกต้องว่าภาพดังกล่าวเป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทใด ภายในระยะเวลาที่ครูกำหนด (เช่น ภาพแม่น้ำโอรีโนโก ผู้ทายอาจถามว่า “มีลักษณะเป็นสายใช่หรือไม่” นักเรียนในห้องจะตอบว่า “ใช่” หรือผู้ทายถามต่อว่า “สามารถเคลื่อนที่ได้ใช่หรือไม่” นักเรียนในห้องจะตอบว่า “ไม่ใช่” เช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งผู้ทายสามารถทายได้ว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพแม่น้ำโอรีโนโก) จากนั้นครูสรุปผลกิจกรรมและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ จากกิจกรรม “ฉันเป็นอะไร” จากขั้นนำที่ผ่านมา หรืออาจให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์แผนที่แสดงระบบแม่น้ำของทวีปอเมริกาใต้ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ แล้วตั้งประเด็นคำถามต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงให้นักเรียนตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เช่น
 - ทำไมป่าแอมะซอนจึงถือเป็นปอดของโลก
 - แม่น้ำแต่ละสายส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าแต่ละบริเวณของทวีปอเมริกาใต้แตกต่างกันอย่างไร
2. ครูให้นักเรียนเลือกภาพทรัพยากรธรรมชาติที่ตนเองสนใจจากตารางภาพทรัพยากรธรรมชาติของทวีป

อเมริกาใต้ในกิจกรรม “ฉันเป็นอะไร” จากขั้นนำที่ผ่านมา จากนั้นครูทำการแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม ตามประเภททรัพยากรธรรมชาติ ประเภทละ 2 กลุ่ม คือ

- แหล่งน้ำ
- แร่
- ดิน
- ป่าไม้และสัตว์ป่า

โดยครูแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน และให้นักเรียนร่วมกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อค้นหาคำตอบโดยครูแนะนำเพิ่มเติม เช่น

- 1) ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศอย่างไร
- 2) ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้แต่ละพื้นที่แตกต่างกัน
- 3) ทวีปอเมริกาใต้มีลักษณะทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่นแตกต่างจากทวีปอื่นอย่างไร

3. ครูอาจให้นักเรียนร่วมกันศึกษาแผนที่แสดงแหล่งแร่และแร่พลังงานของทวีปอเมริกาใต้ และ Geo Tip เรื่อง น้ำมันดิบหนักพิเศษ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือใช้ PPT ที่เกี่ยวกับลักษณะ

ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ประกอบการตั้งคำถามทางภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลประกอบการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต โดยข้อมูลของแต่ละกลุ่มจะต้องสามารถตอบคำถามทางภูมิศาสตร์และเชื่อมโยงได้ว่าเกี่ยวข้องกับภาพที่ตนเลือกอย่างไร

2. ครูอาจให้นักเรียนใช้สมาร์ทโฟนส่องดู QR Code จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 เรื่อง กาลาปาโกส เกาะมหัศจรรย์และพันธุ์สัตว์แปลก หรือใช้ PPT ที่เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ประกอบการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

3. ครูอาจแนะนำแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ ประกอบการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และจัดการคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออก

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน จากนั้นครูเตรียมแผนที่โครงร่างของทวีปอเมริกาใต้ หรือถ่ายเอกสารแผนที่จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.3 เพื่อให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบการใช้แผนที่
2. แต่ละกลุ่มนำแผนที่ของตนเองมาจัดแสดงในรูปแบบ art gallery ทั่วทั้งห้องเรียน และส่งตัวแทนหรือหมุนเวียนกันเพื่อนำเสนอข้อมูล
3. สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนอภิปรายความรู้ร่วมกัน
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 13.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ โดยจับคู่กันเป็น 2 คู่ ร่วมกันอ่านกรณีศึกษาแล้วตอบคำถาม โดยให้คู่ที่ 1 รับผิดชอบกรณีศึกษาที่ 1 และคู่ที่ 2 รับผิดชอบกรณีศึกษาที่ 2 จากนั้นนักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันนำผลงานของตนมาเล่าให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งฟัง ตรวจสอบความถูกต้อง เฉลย วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลร่วมกัน
5. ครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อต่อยอดประเด็นความคิด ตลอดจนการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในประเด็นเช่น
 - เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาใต้แต่ละพื้นที่จึงมีทรัพยากรไม่เหมือนกัน
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการบ้านส่งครูในชั่วโมงถัดไป

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. ครูอาจถามคำถามปลายเปิด หรือให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อเป็นการสรุปความรู้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ ตลอดจนความสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ได้	- ตรวจใบงานที่ 12.3	- ใบงานที่ 12.3	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตความใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.3
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.3
- 3) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม
- 4) ใบงานที่ 13.3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด

ใบงานที่ 12.3

เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมแล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษาที่ 1

บริษัทโยฮันได้มอบหมายให้เฮนรีและคณะนักวิชาการของบริษัทสำรวจทรัพยากรดินของทวีปอเมริกาใต้ เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการลงทุนเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่เพื่อการอุตสาหกรรม โดยจากการสำรวจสามารถสรุปใจความได้ว่า ทรัพยากรดินบริเวณตอนบน ตอนกลาง และทางตะวันออกของทวีปมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ส่วนบริเวณที่ราบริมน้ำ ทรัพยากรดินมีความอุดมสมบูรณ์ และพบปัญหา คือ น้ำดินของบางพื้นที่ผ่านการชะล้างพังทลาย จึงทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

1. เพราะเหตุใดทรัพยากรดินส่วนใหญ่ของทวีปอเมริกาใต้จึงมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

.....

.....

2. จากข้อ 1 สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินบริเวณดังกล่าวได้อย่างไร

.....

.....

3. เพราะเหตุใดทรัพยากรดินบริเวณที่ราบริมน้ำจึงมีความอุดมสมบูรณ์

.....

.....

4. บริษัทโยฮันควรเลือกบริเวณใดเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชไร่เพื่อการอุตสาหกรรม เพราะเหตุใด

5. บริเวณใดของทวีปอเมริกาใต้ที่ประสบปัญหาหน้าดินขาดความอุดมสมบูรณ์จากการชะล้างพังทลาย

กรณีศึกษาที่ 2

ปานและอิธิ ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาใต้ที่ตนเองสนใจ เพื่อนำมาจัดทำเป็นคลิปวิดีโอ โดยปานเลือกค้นคว้าทรัพยากรป่าไม้ได้ประเด็นสำคัญ คือ ป่าไม้แหล่งใหญ่ที่สุดของทวีปอเมริกาใต้คือป่าฝนเขตร้อน หรือป่าดิบชื้นแถบลุ่มน้ำแอมะซอนและสาขา มีพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ มากมาย และยังมีป่าไม้ผลัดใบ ป่าสน ป่าชายเลน นอกจากนั้นยังมีสัตว์ป่าหายากอยู่เป็นจำนวนมาก

ส่วนอิธิได้เลือกค้นคว้าทรัพยากรแร่และแร่พลังงาน โดยได้ประเด็นสำคัญ คือ ในทวีปอเมริกาใต้มีแร่และแร่พลังงานที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ทั่วทั้งทวีป โดยมีแร่และแร่พลังงานสำคัญได้แก่ เหล็ก ทองแดง เงิน ทองคำ บ็อกไซต์ ดีบุก ตะกั่ว เพชร ถ่านหิน น้ำมันดิบ และแก๊สธรรมชาติ โดยมีแหล่งสำคัญในประเทศเวเนซุเอลา นอกจากนี้ ประเทศที่มีการผลิตน้ำมันและแก๊สธรรมชาติเพื่อการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

1. เพราะเหตุใดป่าไม้ส่วนใหญ่ของทวีปอเมริกาใต้จึงเป็นป่าดิบชื้น

2. ป่าไม้ผลัดใบ ป่าสน ป่าชายเลน จะขึ้นอยู่ในบริเวณที่แตกต่างกันอย่างไร

3. เพราะเหตุใดทวีปอเมริกาใต้จึงมีสัตว์ป่าหายากจำนวนมาก

4. หากจะไปลงทุนเกี่ยวกับการผลิตน้ำมันและแก๊สธรรมชาติควรไปที่ประเทศใด เพราะเหตุใด

5. แร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาใต้กระจายอยู่ในบริเวณใดบ้าง

